2019

ZIEKENHUIS LELYSTAD, WAARDESTELLING

ERFGOEDCOMMISSIE LELYSTAD

INHOUDSOPGAVE

Basisgegevens	2
Inleiding	3
Historie	4
Waardestelling	8
Conclusie	22

1. BASISGEGEVENS

Naam: Ziekenhuis St. Jansdal

Adres: Ziekenhuisweg 100, 8233 AA Lelystad

Bescherming: Geen

Waarde object: Eerste ziekenhuis/Basisvoorzieningen inwoners

Oorspronkelijke functie: Ziekenhuis

Huidige functie: Ziekenhuis

Bouwjaar: 1979-1982

Datum: 01-05-2019

Opstellers:

- Prof. dr. A.F.L. van Holk, voorzitter, archeoloog/coördinator Steunpunt Archeologie en jonge monumenten Flevoland
- Mw. drs. A. van Berkum, kunsthistoricus
- Mw. S.R. Douwma, TanteTijdloos erfgoedadvies
- Mw. drs M.J.H. Rijs, natuur en landschap
- Mw. drs. T. Roovers, archeoloog
- Dhr. A.R. Bakelaar, AvB architect

2. INLEIDING

Deze waardestelling is opgesteld op verzoek van de gemeente Lelystad in maart 2019. Aanleiding is het voorbereidingsbesluit van 21 november 2018. Gelet op de situatie die ontstond na het uitgesproken faillissement van MC IJsselmeerziekenhuizen, waarvan het ziekenhuis in Lelystad deel uitmaakte, werd het noodzakelijk geacht om de vigerende bestemming te heroverwegen. Bedoeling is voor dit gebied en een nieuw bestemmingsplan voor te bereiden, waarmee beter kan worden ingespeeld op actuele wensen en ontwikkelingen. Het is de bedoeling de cultuurhistorische waardering van het complex in dit nieuwe plan mee te nemen.

In het eerste deel van dit document wordt de historie van het object beschreven. Daarna volgt de waardestelling aan de hand van waarderingscriteria voor cultureel erfgoed zoals opgesteld en gehanteerd door de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). De waarderingscriteria die hier niet van toepassing zijn, zijn achterwege gelaten.

3. HISTORIE

De eerste bouwactiviteiten in Lelystad werden gestuurd door externe adviseurs op verzoek van de Rijksdienst voor de IJsselmeer Polders (RIJP). Een structuurschema werd opgesteld in 1969. Het voorzag in een noord-zuid georiënteerde stad met vier wijken en een centrumzone. In 1972 is het schema ministerieel goedgekeurd en heeft het Rijk Lelystad aangewezen als groeikern met een beoogd inwonersaantal van 100.000 in het jaar 2000. Een structuurplan is in 1978 gepubliceerd, twee jaar voordat de stad een gemeentelijk bestuur kreeg. Het structuurplan toont een stadslichaam met vijf wijken rondom een centrumzone. Ruggegraat van de stad is het langgerekte stadscentrum dat moet doorgroeien volgens het 'wortelstokprincipe', dat wil zeggen langs een doorlopende verbindingslijn met verhoogde activiteit langs een aantal knopen.

Structuurplan Lelystad 1975-2000.

Het Zuiderzeeziekenhuis werd beschouwd als een toonbeeld van een modern hospitaal in een provinciestad. Met in eerste instantie rond de 250 bedden, maar met uitbreidingsmogelijkheden naar 500 bedden, aangezien de stad nog ging doorgroeien.
De geschiedenis van de totstandkoming van het ziekenhuis en het latere gebruik is er een van vallen en opstaan. Zo heeft de aanloop naar de bouw van het ziekenhuis zeer lang geduurd. In 1968 is het eerste verzoek aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid door de landdrost Otto gedaan (Claessens, 1992, 17). Het ziekenhuis is uiteindelijk veertien jaar nadien, na een uiterst stroperig verlopende procedure, in 1982 gerealiseerd.

Waardestelling

Het gemengde particulier- c.q. overheidskarakter van de sector gezondheidszorg zorgde ervoor dat nieuwe organisatiestructuren aanvankelijk moeilijk tot stand kwamen. In 1989 vond een fusie plaats tot Stichting Zuiderzeeziekenhuizen. De ziekenhuizen van Emmeloord en Lelystad gingen samenwerken.

Het ziekenhuis in de beginjaren (boven) en voor de opening (beneden).

Voor de inwoners van Lelystad en omgeving was de aanwezigheid van een ziekenhuis in ieder geval een grote verandering. Voordat het ziekenhuis werd geopend was men aangewezen op plaatsen die op 25 tot 40 km afstand van de stad lagen. Bij afwezigheid van een ziekenhuis vestigden zich ook geen specialisten ter plaatse, met gevolg dat men als ambulante patiënt ook moest reizen voor behandelingen.

kenmerkende plekjes.
3 De twaalfde provincie, eindpunt van het water, begin van het land. Waar vind je meer verbondenheid met de elementen als op deze plek?
Beeldhouwer Hildo Knop gaf er gestalte aan via het beeldende monument op de Afsluitdijk.
4 Alle moderne voorzieningen zijn er. Voorbeeld daarvan is het Zuiderzee-ziekenhuis in Lelystad.

heid' van oude kustplaatsen, zoals Harderwijk, Elburg, Stavoren, Spakenburg en Enkhuizen. Zij kunnen een vergelijking treffen tussen het leven en wonen in oude vestingplaatsen als Amersfoort en Kampen en de moderne ruime leefsteden met hun vele groen als Lelystad, Emmeloord en Almere.
De IJsselmeerpolders bestaan uit voormalige eilanden Urk en Schokland, het rijke Nederlandse landbouwareaal Noordoostpolder, met als hoofdplaats Emmeloord en tien kleinere kernen eromheen, Oostelijk Flevoland met aan de ene kant het agrarisch en recreatief inge-

Het ziekenhuis in het promotiemagazine voor 'Neerlands twaalfde provincie' uit 1985.

De architect

In 1971 werd B.H. Reintjes van de Werkgroep 4-Architectensamenwerking B.V. Eindhoven aangewezen als architect van het ziekenhuis. De heer Reintjes kreeg de ontwerpopdracht en hoewel hij na enkele jaren het Eindhovense architectenbureau verliet, bleef hij tot het eind toe als architect aan het ziekenhuis verbonden (Claessens, 1992, 19).

Enkele citaten uit interviews met architect Reintjes ontlenen we aan de publicatie van Claessens (1992, 40-41):

"Voor het ontwerp golden wel enige beperkingen. Aanvankelijk was het ziekenhuis gebaseerd op een ministeriële goedkeuring van 200 bedden. Daar is in overleg met de Rijksoverheid 300 van gemaakt… Wij hebben allerlei gebruikers uit het land om kritiek op het ontwerp verzocht… De keuze voor de rode gevelsteen is bewust geweest. Ik heb er opzettelijk voor gekozen in contrast met het enige jaren daarvoor in zwang zijnde gewassen grintbeton en dan liefst nog donkerbruin. Dan krijg je van die doodskistachtige bouwsels. Dat dus niet, maar gewoon een frisse baksteen. Deze baksteen het liefst rood, die met de groene polder contrasteert, het is daarmee een goede complementaire kleur… Bij het ontwerp is er bewust naar gestreefd niet massaal te bouwen. Het is de bedoeling geweest er een

menselijk ziekenhuis van te maken. Naarmate de gezonde mens zich gezonder opstelt in het huis zal de invloed zich op de zieke positief doen gelden… De looplijnen zijn kort gehouden. De verpleegafdelingen zijn overzichtelijk met korte gangen. De lopende patiënten overzien hun eigen afdeling zonder dat zij zich in een groot gebouw wanen… Wat specifiek is dat er met het al dan niet denkbeeldige gevaar van dijkdoorbraak rekening is gehouden. Vitale technische zaken zijn dan ook hoog in het gebouw ondergebracht… Ik ga niet voorbij aan de omstandigheid dat er wel eens spanningen zijn geweest, maar het zijn juist de goede omstandigheden waaronder deze zijn opgelost dis de kwaliteit van werksfeer bepalen. Ook de nieuwe ploeg van het ziekenhuis is ons energiek, kritisch en royaal tegemoet getreden. De mentaliteit van de mensen die hier hun bestaan opbouwen heeft iets eigens, iets pioniersachtigs".

Het ziekenhuis in aanbouw.

4. WAARDESTELLING

Het IJsselmeerziekenhuis/St. Jansdal is van belang vanwege:

I Cultuurhistorische waarden

1. belang van het object/complex als bijzondere uitdrukking van (een) culturele, sociaaleconomische en/of bestuurlijke/beleidsmatige en/of geestelijke ontwikkeling(en);

Om van Lelystad een aantrekkelijke vestigingsplaats te maken was het belangrijk dat er zo snel mogelijk de voor de stad nodige en door de inwoners gevraagde voorzieningen kwamen en dat deze gelijke tred hielden met de bevolkingsgroei.

Het ziekenhuis weerspiegelt daarmee de visie van de RIJP en de ontstaansgeschiedenis van de stad.

2. belang van het object/complex als bijzondere uitdrukking van (een) geografische, landschappelijke en/of historisch-ruimtelijke ontwikkeling;

Ruggengraat van de stad is het langgerekte stadscentrum dat moet doorgroeien volgens het ‘wortelstokprincipe’. Met in de centrale zone gelegen de openbare gebouwen en in het midden daarvan het ziekenhuis.

3. belang van het object/complex als bijzondere uitdrukking van (een) technische en/of typologische ontwikkeling(en);

Bij de bouw van het ziekenhuis Lelystad was niet de architectonische visie leidend, maar het mogelijk effect van het gebouw als genezingsmechaniek. Desondanks werden architectonische elementen ingezet om op een ander niveau resultaat te boeken. We denken dan aan huiselijkheid, de menselijke maat, gebruiksgemak en herkenbaarheid.
De typologie ‘ziekenhuis’ zoekt zijn grenzen op door een verlangen naar schoonheid en vriendelijkheid te combineren met de functionele effectiviteit.

4. belang van het object/complex wegens innovatieve waarde of pionierskarakter;

In eerste instantie had het ziekenhuis 250 bedden met uitbreidings-mogelijkheden naar 500 bedden, aangezien de stad nog ging groeien. Daarom is het opgezet als een flexibel gebouw, met genoeg mogelijkheden voor aanpassingen en uitbreidingen, zodat het hoofd kon worden geboden aan de verwachte groei van de stad. Net als bij veel andere initiatieven in deze jonge stad werd er gepoogd om het beter en anders te doen dan

elders door prognoses te incorporeren en daarmee een toekomstbestendig gebouw te realiseren.

5. belang van het object/complex wegens bijzondere herinneringswaarde;

Veel inwoners van de stad hebben het ziekenhuis bezocht als patiënt en / of bezoeker. Ze hebben goede of minder goede herinneringen aan het ziekenhuis, maar het complex maakt in elk geval deel uit van hun geschiedenis . De sluiting van het ziekenhuis en de overname die daarna kwam, heeft dan ook veel stof doen opwaaien. Het ziekenhuis hoort gevoelsmatig bij de inwoners en is diep in het collectieve geheugen verankerd.

II Architectuur- en kunsthistorische waarden

1. bijzonder belang van het object/complex voor de geschiedenis van de architectuur en/of bouwtechniek;

Het gebouw is ontworpen door een architectengroep met een specialisme in ziekenhuizen. Geen wonder dat het accent binnen het ontwerp kwam te liggen op de functionaliteit van het gebouw. De basisstructuur laat ruimte voor tal van indelingen. Wanden kunnen gemakkelijk worden verplaatst. Uitbreiding en inkrimping kunnen worden toegepast zonder de hoofdstructuur aan te tasten.

Om het gebouw een duidelijke karakteristiek te geven zijn er elementen gebruikt die bepaalde eigentijdse architectuurstromingen reflecteren. Met name de architectuurtaal van de Bossche School, waarin men de aardse verankering van gebouwen wilde versterken, klinkt door in het ontwerp. De keus voor de stevige betonnen lateien boven de ramen, de brede betonnen stroken onder de dakrand, de hoekaccenten bij de vensterbanken en het consequente gebruik van grijze horizontale banden in de gevelvlakken herinneren daaraan.

Strook onder de dakrand en hoekaccenten bij de vensterbanken

Een eigen accent hebben de ontwerpers aangebracht met de toepassing van pilasterachtige sierelementen tussen de ramen.

Horizontale banden.

Waardestelling

Ook heeft het gebouw een duidelijk accent in de vorm van een toren, die versierd is met een reliëf in baksteen en beton, bestaande uit verticale stroken, wat het geheel het karakter geeft van een belangrijk publiek complex. Torens herinneren immers aan zowel sacrale als seculiere voorzieningen voor de gemeenschap als kerken, stadhuizen en fabrieken. Heel subtiel wordt hiermee het belang van het gebouw voor de gemeenschap benadrukt.

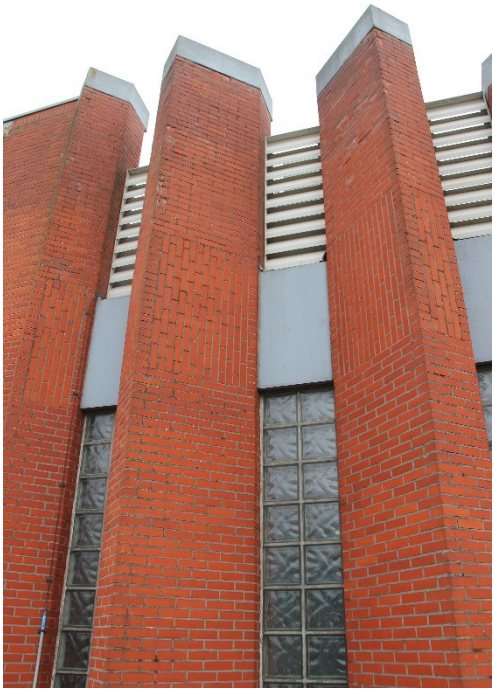

Zicht op de toren van het voorplein.

Zowel in het interieur als aan het exterieur hebben de architecten als eigen inbreng diagonale lijnen en schuin afgekante kolommen toegepast. Zonder letterlijk te sieren of decoratief te werken, creëren ze met deze vormen een gevoel van eigenheid en bijzonderheid.

Waardestelling

Schuin afgekante kolommen.

De latere uitbreidingen respecteren de architectonische taal van baksteen versus beton van de eerste ontwerpers en borduren er op eigen wijze op voort. Er wordt consequent gebruik gemaakt van de gladde rode steen. De betonnen banden die het horizontale karakter van de hoofdbouw benadrukken, komen steeds weer terug. Men blijft ramen in dezelfde maatvoering gebruiken. De relatieve eenheid binnen het complex vertegenwoordigt een waarde die in de toekomst bij veranderingen kan worden gerespecteerd.

Links hoofdgebouw, rechts latere uitbreiding in dezelfde stijl uitgevoerd als het oorspronkelijke gebouw.

2. bijzonder belang van het object/complex voor het oeuvre van een bouwmeester, architect ingenieur of kunstenaar;

Het gebouw heeft hiermee een eigen stijl. Op zichzelf staand binnen het oeuvre van de architecten; maar desalniettemin duidelijk leesbaar naar de betekenis en de functionaliteit die het bouwwerk zou moeten krijgen voor de gemeenschap.

Waardestelling

3. belang van het object/complex wegens de hoogwaardige esthetische kwaliteiten van het ontwerp;

Het is een stevig en robuust gebouw, dat nog een hele tijd mee kan. Gebouwd van goede kwaliteitsmaterialen en daarom nog altijd in zeer goede staat. De esthetische elementen zijn geïntegreerd is het bouwvolume en spreken een eigen verrijkende taal in het ontwerp. De robuuste bescheidenheid van het geheel is voorbeeldig.

4. belang van het object/complex wegens het bijzondere materiaalgebruik, de ornamentiek en/of monumentale kunst;

Het gebruik van harde, zeer duurzame rode baksteen, in combinatie met de strakke ornamentiek van de betonelementen, geven het bouwwerk karakter, waarbij het functionele hoofddoel nergens wordt gehinderd of overschreeuwd.

Monumentale kunst ontbreekt. Wel staan in de omgeving enkele kleurige sculpturen die lichaamsdelen verbeelden. Deze passen bij de verschillende afdelingen in het ziekenhuis.

Kunstwerk van een menselijk orgaan van Menno Baars.

5. belang van het object/complex wegens de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur(onderdelen).

Gepland was een ziekenhuis dat een ‘deel van een stedelijk geheel‘ moest vormen. Op een soortgelijke wijze manifesteerden de onderdelen van het gebouw zich ten opzichte van het architectonisch geheel. De gedachtegang van de ontwerpers was als volgt . ‘De interactie tussen geheel en onderdeel wordt vooral aan de hand van de hal duidelijk. De grote hal is een ontmoetingscentrum, als het ware een ‘verkleinde voortzetting van het stadsplein’ en zo is de ontmoetingsruimte in de verpleegafdeling weer een voortzetting van de hal. Hierdoor is een zeer korte verbindingslijn ontstaan

Waardestelling

van de gezonde (werkende en bezoekende) mens naar zijn zieke medemens, waarbij de hal als een ontmoetingsplaats een middelpunt vormt. Deze grondgedachte is getracht overal gestalte te geven’.

Centrale hal.

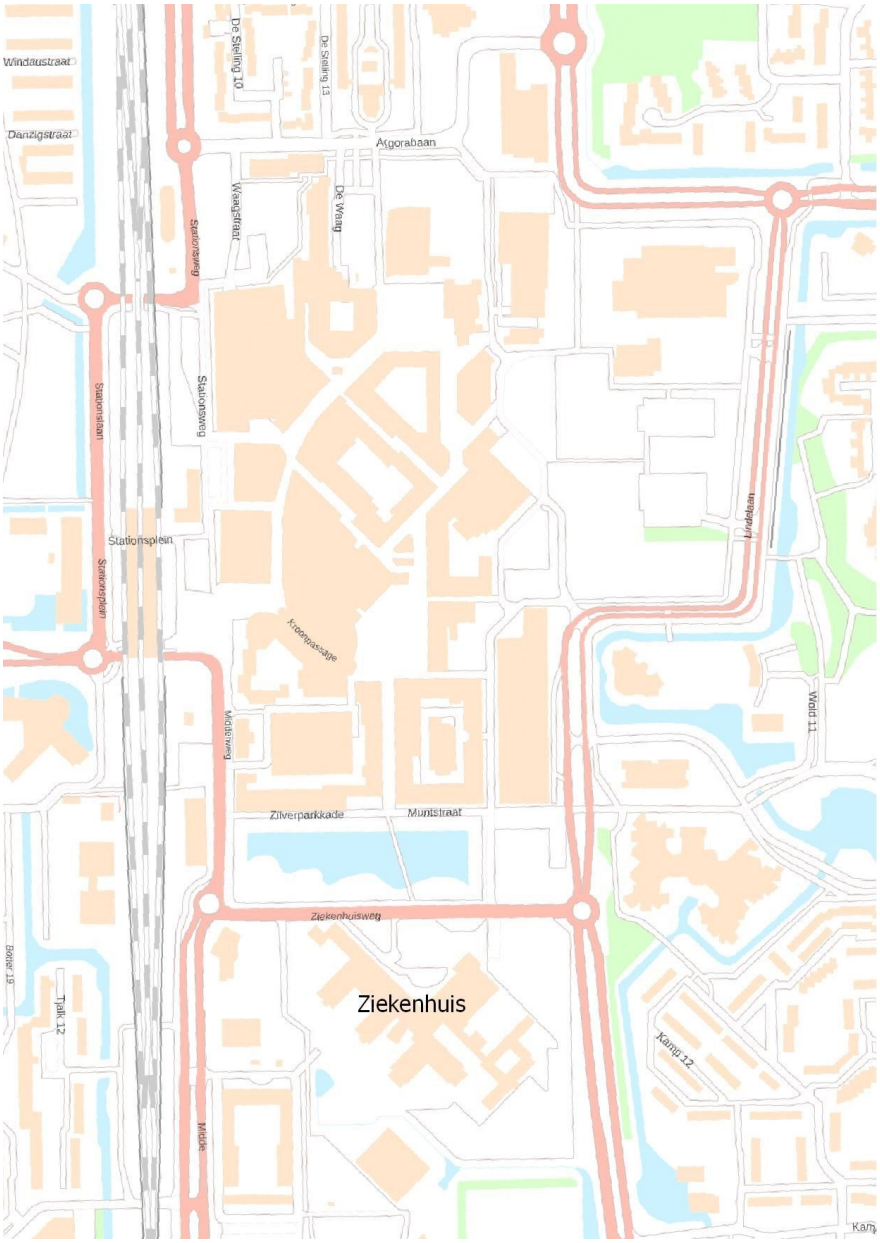
Het ziekenhuis als organisatie bestond volgens de ontwerpers uit drie blokken: het verpleeggebouw, het dienstengebouw (keuken, techniek, magazijnen) en het behandelgebouw. ‘Door twee L-vormige gebouwen tegen elkaar aan te leggen zijn deze drie blokken rond de hoofdingang - hal – liftenblok kort gekoppeld. Deze uitgangspunten zetten zich voort in het behandelgebouw. Daar zijn rond de ingang van de poliklinieken ook weer een drietal blokken gesitueerd namelijk de ambulancehal, het spreekuurgedeelte en het eigenlijke behandelgebouw (fysiotherapie, functieafdeling, röntgen, operatie)’. ‘Het behandelgedeelte is centraal geprojecteerd tussen het klinische verkeer, vanuit het verpleeggebouw en het poliklinische verkeer. Daarbij zijn kruisingen en doorkijken zoveel mogelijk vermeden. Door onderbrekingen en het formeren van ‘plekken’ hebben de ontwerpers duidelijkheid willen brengen in de organisatie en geprobeerd het gebouw leefbaar te maken’ (Claessens, 1992, 28-29).

Centrale hal als ontmoetingscentrum en verkleinde voortzetting van het stadsplein.

Het gebouw is zodanig opgezet dat uitbreiding goed mogelijk is en andere functies er gemakkelijk een plaats kunnen krijgen. De flexibele opzet maakt het geschikt voor tal van nieuwe en aanvullende functies.

III Situationele en ensemblewaarden

De ligging van het ziekenhuis in de centrumzone met het stadshart van Lelystad.

Het huidige aanzicht van het ziekenhuis met voetgangersbrug.

1. betekenis van het object als essentieel (cultuurhistorisch, functioneel en/of architectuurhistorisch en visueel) onderdeel van een complex;

Het ziekenhuis ligt in een lange zone tussen de spoorlijn/Middendreef en de Zuigerplasdreef, van Houtribdreef tot Larserdreef. Deze centrumzone ligt centraal tussen de woongebieden en bevat een diversiteit aan openbare functies: van winkelcentrum tot stadhuis, van scholen-gemeenschap tot ziekenhuis.

De verkaveling staat deels orthogonaal en deels diagonaal op de dreven. Dit is zo bedacht door de RIJP nadat het raster was gerealiseerd, met de bedoeling dat de open ruimtes aan de dreven kwamen te liggen en zo de stedelijke kwaliteit vergrootten. Het ziekenhuis is één van de gebouwen die diagonaal staat en daarmee de aandacht op zich vestigt. Met de entree als het ware tussen twee armen open naar het stationsgebied. De zichtbaarheid is nog vergroot door de aanleg van het Zilverpark. Een voetgangersbrug over het water vormt een directe zichtlijn en looproute vanuit het winkelcentrum Gordiaan via de Zilverparkkade naar de entree van het ziekenhuis.

Meerdere gebouwen in de centrumzone hebben een heel eigen architectuur en identiteit, afwijkend van de gangbare bouwstijl in Lelystad. Ze vragen bij wijze van spreken om aandacht.

Het ziekenhuis is door zijn vorm en bouwstijl één van die gebouwen (net zoals het stadhuis dat is). Op het ziekenhuisterrein staan kunstwerken van Menno Baars, speciaal ontworpen voor deze locatie.

2a. bijzondere, beeldbepalende betekenis van het object voor het aanzien van zijn omgeving;

Waardestelling

Het object is goed zichtbaar en herkenbaar in zijn omgeving door de rode Groningse gladgestreken baksteen en het centrale torenachtige bouwelement. In deze is ook de diagonale oriëntatie van het bouwwerk binnen het kader van de langgerekte stedelijke centrumzone belangrijk. De hoofdingang 'ontvangt' mensen als vanzelf vanuit het open voorterrein en zorgt voor duidelijkheid en zichtbaarheid.

b. bijzondere betekenis van het complex voor het aanzien van zijn omgeving, wijk, stad of streek;

Door de grootte van het gebouw en de centrale ligging binnen de centrumzone is hier sprake van een bijzondere betekenis.

De zichtbaarheid is nog vergroot door de aanleg van het Zilverpark. Een voetgangersbrug over het water vormt een directe zichtlijn en looproute van het winkelcentrum Gordiaan via de Zilverparkkade naar de entree van het ziekenhuis.

3a. bijzondere betekenis van het complex wegens de hoogwaardige kwaliteit van de bebouwing in relatie tot de onderlinge historisch-ruimtelijke context en in relatie tot de daarbij behorende groenvoorzieningen, wegen, wateren, bodemgesteldheid en/of archeologie;

Het ziekenhuis is behalve aan de voorzijde omringd door tuinen. Deze tuinen bevinden zich in de inhammen die ontstaan door de vleugels en door de diagonale plaatsing van het gebouw. Een deel van de tuinen ligt besloten, andere sluiten aan op het openbaar groen.

Besloten liggende tuin.

Waardestelling

Besloten liggende tuin.

De tuinen en het groen hebben de potentie om bij te dragen aan een prettiger microklimaat (tegengaan hittestress) en een meer natuurlijke omgeving voor het ziekenhuis. Het is bovendien gebleken dat zicht op en verblijf in groen een positief effect heeft op geestelijk en fysiek welbevinden en herstel van patiënten.

De basis van de tuinen en het groen voldoet. De bomen die erin staan zijn mooi uitgegroeid. Een deel van de tuinen heeft achterstallig onderhoud, goed onderhoud kan de waarde vergroten en bijdragen tot de ruimtelijke kwaliteit in de centrumzone. Opvallend mooi bijvoorbeeld is de groene aankleding van het fietspad Ravelijn, dat langs de westzijde van het ziekenhuis loopt.

De kwaliteit en duurzaamheid van de bebouwing, samen met de ruimtelijke situering er van, en de plaats die het inneemt in Lelystads' historische ontwikkeling, pleiten voor respect voor originele delen binnen de veranderende eisen van de tijd.

b. bijzondere betekenis van het object wegens de wijze van verkaveling/inrichting/voorzieningen.

IV Gaafheid en herkenbaarheid

1. belang van het object/complex wegens de architectonische gaafheid en/of herkenbaarheid van ex- en/of interieur;

Nog erg gaaf en herkenbaar. Ondanks de latere uitbreidingen. Overwegend zeer goed onderhouden.

Waardestelling

2. belang van het object/complex wegens de materiële, technische en/of constructieve gaafheid;

idem.

3. belang van het object/complex als nog goed herkenbare uitdrukking van de oorspronkelijke of een belangrijke historische functie;

Uitstraling van de oorspronkelijke en huidige functie onveranderd gaaf.

4. belang van het complex wegens de waardevolle accumulatie van belangwekkende historische bouw- en/of gebruiksfasen;

zie boven

5. belang van het complex wegens de gaafheid en herkenbaarheid van het gehele ensemble van de samenstellende onderdelen (hoofd- en bijgebouwen, hekwerken, tuinaanleg e.d.);

zie boven

6. belang van het object/complex in relatie tot de structurele en/of visuele gaafheid van de stedelijke, dorpse of landschappelijke omgeving.

De 'ruggengraat' van het structuurplan waarin het ziekenhuis is verrezen, is nog altijd goed zichtbaar.

V Zeldzaamheid

1. Belang van het object/complex wegens absolute zeldzaamheid in architectuurhistorisch, bouwtechnisch, typologisch of functioneel opzicht;

Er is sprake van zeldzaamheid wegens onvergelijkbaarheid met soortgelijke objecten in dezelfde periode. De overheersende sobere uitstraling maken deze zeldzaamheid echter relatief.

Entree van het ziekenhuis.

De centrale hal met koffiecorner.

CONCLUSIE

1. Waarde:
   Uit de waardestelling komt naar voren dat de maatschappelijke waarde van het ziekenhuisgebouw ligt in een aantal onderling samenhangende aspecten. Van binnen naar buiten:
   - Het is specifiek ontworpen voor de functie en heeft in dat ontwerp direct een opzet gekregen, die flexibel gebruik mogelijk maakt.
   - Het hoofdgebouw is onder architectuur in een robuuste, gastvrije en voor Lelystad unieke stijl gebouwd. De latere uitbreidingen sluiten hier (soberder) op aan.
   - Het gebouw is diagonaal geplaatst in de voor publieke functies bestemde centrumzone, aansluitend op het stadshart van Lelystad, en daardoor goed herkenbaar en vindbaar.
   - Het ziekenhuis en de bevolking hebben een band; het gebouw maakt deel uit van de geschiedenis van Lelystad en de Lelystedelingen.

2. Architectuur:
   Het ziekenhuis is ontworpen door gespecialiseerde architecten, in een robuuste stijl (Bossche school architectuur). Qua detaillering is het gebouw consequent in het gebruik van baksteen en bakstenen vormen, in samenhang met stevige betonelementen. Zorgvuldig geplaatst zodat het horizontale, aardse karakter van het geheel wordt geaccentueerd. Het gebouw toont zijn bijzonderheid in het duidelijke accent op functionaliteit, maar gebruikt ook een historische architectonische taal om betekenis en status te creëren binnen de stedenbouwkundige context. Het ziekenhuis van Lelystad is duidelijk aanwezig en met een eigen architectuur.

3. Locatie:
   Het ziekenhuis staat in de centrumzone in Lelystad, waar veel openbare gebouwen een eigen karakteristieke architectuur hebben, waardoor het centrum een geheel vormt. Het ziekenhuis is diagonaal in de ruimte geplaatst en goed herkenbaar vanuit de aanvoerroutes. Het ziekenhuis is voor de locatie gemaakt en uniek in zijn soort. De uitbreidingen van recentere datum zijn soberder uitgevoerd, maar altijd passend bij het hoofdgebouw. De groenvoorziening is waardevol door zijn beschutte ligging en draagt bij aan de ruimtelijke kwaliteit van het gebied.

4. Staat van onderhoud en flexibiliteit:
   Het gebouw heeft een specifieke architectonische kwaliteit. Het is overwegend in goede staat en kan nog een tijd mee. De opzet van het gebouw is flexibel en biedt tal van mogelijkheden voor hergebruik. De flexibiliteit is al meermalen benut bij interne verbouwingen en uitbreidingen met vleugels.

5. Toekomstwaarde:
   Architectonisch, stedenbouwkundig, historisch en landschappelijk, vormt het ensemble een ideaal uitgangspunt om een nog sterkere stedelijke rol te veroveren. Dit kan door afstemming van de bestaande bebouwing op actuele functies en behoeften, en door het realiseren van inventieve moderne uitbreidingen. Met respect voor het bestaande karakter uitgevoerd, zoals ook altijd is gedaan. De tijd staat niet stil. Ziekenhuis Lelystad vormt een respectabel fundament voor nieuwe ontwikkelingen, waarbij mensen kunnen blijven herkennen wat hen aan deze plek bindt.

22-5-2019, Erfgoedcommissie Lelystad

André van Holk, Susan Douma, Riet Rijs, Tineke Roovers, Ans van Berkum,

Extern adviseur: Rob Bakelaar.

Literatuur

Claessens, B., 1992, 1982-1992, Kroniek van een IJsselmeerziekenhuis. 10 jaar Zuiderzeeziekenhuis in Lelystad.
Ziekenhuis Lelystad. Toelichting bij het bestekgerede plan.